

*LR Prezidentui Gitanui Nausėdai
LR Seimo Pirmininkei Viktorijai Čmilytei-Nielsen
LR Ministrei Pirmininkei Ingridai Šimonytei
LR Seimo nariams*

siunčiama tik el. paštu

Lietuvoje praktikuojantys psichologai reiškia paramą tos pačios lyties partnerysčių įteisinimui Lietuvoje

Daugiau nei 100 psichologų ir psichoterapeutų ragina visuomenę reaguoti į labiausiai pažeidžiamų grupių patiriamą diskriminaciją ir imtis aktyvių priemonių, kurios gerintų LGBT asmenų psichikos sveikatą. Kaip rodo įvairių pasaulio ir Europos valstybių patirtis, tos pačios lyties partnerystės įteisinimas ir teisių apsauga yra svarbi LGBT asmenų psichikos sveikatos prielaida.

Tyrimai atskleidžia, kad LGBT asmenys patiria mažumos stresą, kurį kelia visuomenėje paplitusios neigiamos nuostatos LGBT asmenų atžvilgiu ir iš to kylanti diskriminacija bei priekabiavimas. Su mažumos stresu siejamas didesnis psichikos sveikatos problemų paplitimas tarp LGBT asmenų (1). Šios problemos ypač ryškios visuomenėse, kuriose aukšti homofobijos ir netolerancijos rodikliai. Europos Sąjungos Pagrindinių teisių agentūros atlikta apklausa parodė, kad LGBT žmonių psichologinė savijauta Lietuvoje yra viena prasčiausių visoje Europoje: net 34 proc. apklaustųjų nurodė, besijaučiantys nuolatos arba didesnę dalį laiko prislėgti, išgyvena depresyvas nuotaikas (2).

Kitų šalių patirtis leidžia teigti, kad, tos pačios lyties partnerysčių ar santuokų įteisinimas gerina LGBT asmenų psichikos sveikatą. Įteisinus vienalytes santuokas Danijoje ir Švedijoje savižudybių tarp homoseksualių vyrų ir moterų sumažėjo beveik per pusę (46 proc) (3). JAV, Anglijoje, Velse įteisinus tos pačios lyties santuokas, homoseksualių asmenų subjektyvus sveikatos vertinimas, subjektyvus gerovės išgyvenimas kilo (4). Tai tik keli pavyzdžiai, atskleidžiantys glaudžias sąsajas tarp LGBT asmenų psichikos sveikatos ir santykių įteisinimo.

Aktyvią poziciją ir palaikymą tos pačios lyties asmenų partnerysčių ir santuokų atžvilgiu yra ne kartą išreiškusios Amerikos psichologų asociacija (5), Amerikos psichiatrų asociacija (6), Australijos psichologų sąjunga (7), Britanijos psichologų sąjunga (8) ir kt.

Psichologų ir psichoterapeutų iniciatyvinė grupė reiškia susirūpinimą LGBT asmenų psichikos sveikata Lietuvoje ir ragina panaikinti egzistuojančią institucinę diskriminaciją, įteisinant tos pačios lyties asmenų partnerystes.

Poziciją pasirašė (pagal abėcėlę)

- 1.doc. dr. Asta Adler, psichologė-psichoterapeutė
- 2.Simona K. Akulashvili, psichologė-psichoterapeutė
- 3.Raminta Aleliūnaitė-Kliokmanė, psichologė-psichoterapeutė
- 4.Marija Bagdonienė, psichologė-psichoterapeutė
- 5.Indrė Baltrušaitytė, psichologė

- 6.Ieva Baršauskaitė, psichologė
- 7.Ūla Bendikaitė, psichologė
- 8.doc. dr. Rasa Bieliauskaitė, psichologė-psichoterapeutė
- 9.dr. Ieva Bieliauskienė, psichologė-psichoterapeutė
- 10.Sandra Birbilaitė, psichologė-psichoterapeutė
- 11.Kamilė Borkovskienė, psichologė
- 12.Irmina Čajauskienė, psichologė
- 13.Austėja Agnietė Čepulienė, psichologė
- 14.Neringa Čėlienė, psichologė
- 15.Augustas Čičelis, socialinis darbuotojas, konsultantas
- 16.dr. Ksenija Čunichina, psichologė
- 17.dr. Said Dadašev, psichologas
- 18.Danguolė Dadurkevičienė, psichologė
- 19.Konstancija Dauguvietytė, psichologė
- 20.Evelina Dirmontaitė, psichologė
- 21.Jolanta Antanina Dovidonienė, psichologė-psichoterapeutė
- 22.dr. Marija Giedraitytė, psichologė
- 23.Antanas Grižas, psichologas
- 24.Jelena Guseva, psichologė-psichoterapeutė
- 25.Viktoras Ivanauskas, psichologas-psichoterapeutas
- 26.Aistė Jasaitytė, psichologė-psichoterapeutė
- 27.Gintė Jasienė, psichologė
- 28.dr. Jurgita Smiltė Jasiulionė, psichologė
- 29.Mantas Jeršovas, psichologas
- 30.Karolina Jocyte, psichologė
- 31.Toma Juciūtė, psichologė
- 32.Lina Kaminskaitė, psichologė
- 33.Violeta Kasperavičiūtė, psichologė
- 34.Virginijus Kazlauskas, psichologas
- 35.Ieva Kerzaitė, psichologė
- 36.dr. Vaiva Klimaitė, psichologė
- 37.Rūta Julija Klovaitė, psichologė
- 38.Viktorija Konstantinovna, psichologė
- 39.Justina Kvedaravičiūtė, psichologė
- 40.Veronika Lakis-Mičienė, psichologė
- 41.Inga Leonavičiūtė, psichologė-psichoterapeutė
- 42.Miglė Lepeškaitė, psichologė
- 43.Karilė Levickaitė, psichologė
- 44.Neringa Lošakevičienė, psichologė-psichoterapeutė
- 45.Andrius Lošakevičius, psichologas
- 46.Elona Lovčikienė, psichologė-psichoterapeutė
- 47.dr. Juliana Lozovska, psichologė
- 48.Dalia Lukšytė, psichologė
- 49.Alina Martinkutė-Vorobej, psichologė
- 50.Asta Mastauskienė, psichologė
- 51.dr. Agnė Matulaitė, psichologė-psichoterapeutė
- 52.Marina Mažionienė, psichologė
- 53.dr. Eglė Mažulytė-Rašytinė, psichologė
- 54.Virginija Mikėnienė, psichologė-psichoterapeutė
- 55.Vaiva Milašiūnaitė, psichologė

- 56.Eglė Minelgaitė Beinorienė, psychologė-psichoterapeutė
- 57.Agnė Morkvėnaitė-Vasiliauskienė, psychologė-psichoterapeutė
- 58.Jurgita Narmontienė, psychologė
- 59.Aušra Naujokaitė-Dobravolskienė, psychologė
- 60.Augė Niedvaraitė, psychologė-psichoterapeutė
- 61.Tatjana Nikitina, psychologė
- 62.Diana Noreikienė, psychologė
- 63.Milda Okaitė, psychologė
- 64.Deimantė Petkevičiūtė-Butkevičė, psychologė
- 65.Justina Petronytė, psychologė-psichoterapeutė
- 66.dr. Robertas Povilaitis, psychologas
- 67.dr. Ieva Povilaitienė, psychologė-psichoterapeutė
- 68.Eglė Raišienė, psichiatrė
- 69.Dovilė Ridzevičienė, psychologė
- 70.dr. Jurgita Rimkevičienė, psychologė
- 71.Goda Rukšaitė, psychologė-psichoterapeutė
- 72.Grytė Ruzgė, psychologė
- 73.Ieva Samulionytė, psychologė-psichoterapeutė
- 74.Justina Samuolienė, psychologė
- 75.Jūratė Savickienė, psychologė-psichoterapeutė
- 76.Gintarė Servaitė, psychologė
- 77.Virginija Skučaitė-Budrienė, psychologė-psichoterapeutė
- 78.Irma Skruibienė, psychologė
- 79.dr. Paulius Skruibis, psychologas
- 80.dr. Ieva Vaskelienė, psychologė
- 81.Ivona Staškevičienė, psychologė-psichoterapeutė
- 82.Jolita Stipinienė, psychologė
- 83.Rasa Stukonienė, psychologė-psichoterapeutė
- 84.Aušra Stumbrytė, psychologė
- 85.Ivona Suchodolska-Miškinė, psychologė-psichoterapeutė
- 86.dr. Jelena Šalaj, psychologė
- 87.Egidija Šeputytė, psychologė
- 88.Rasa Šilalytė, psychologė-psichoterapeutė
- 89.Indrė Šimėnaitė, psychologė
- 90.Diana Špakauskaitė, psychologė
- 91.Ieva Šukelienė, psychologė
- 92.Gintvilė Šurvelytė, psychologė
- 93.Raimonda Tomkevičienė, psychologė-psichoterapeutė
- 94.Marija Turlinskienė, psychologė-psichoterapeutė
- 95.Eglė Urbutienė, psychologė
- 96.Mykolas Valainis, psychologas
- 97.Sigita Valevičienė, psychologė
- 98.Zuzana Vasiliauskaitė, psychologė
- 99.Lilija Vasiliauskienė, psychologė-psichoterapeutė
- 100.Gabija Veiverė, psychologė
- 101.Anna Vinkovskienė, psychologė-psichoterapeutė
- 102.Kristina Zabelė, psychologė-psichoterapeutė
- 103.Ilona Zakarė, psychologė-psichoterapeutė
- 104.Rūta Zubinienė, psychologė
- 105.Ieva Žiedienė, psychologė-psichoterapeutė

Paskelbus apie laišką viešojoje erdvėje, prie jo prisijungė šie psichologai ir psichoterapeutai:

106. Vika Aniulienė, medicinos psichologė
107. Gintautė Biveinė, psichologė
108. dr. Akvilė Daniūnaitė, psichologė psichoterapeutė
109. Morta Dailidė, psichologė
110. dr. Vėjūnė Domanskaitė Gota, psichologė, kūno ir judesio terapeutė
111. Lauras Jokūbpreikšas, medicinos psichologas
112. Skina Gaušaitė-Kuprienė, psichologė
113. Dalia Mickevičiūtė, psichoterapeutė
114. Antanas Mockus, psichologas
115. Aušra Mockuvienė, psichologė
116. Rūta Navickė, psichologė
117. Siga Radzevičiūtė, psichologė
118. Joana Saukaitytė, psichologė
119. Norvilė Sučylaitė, psichologė
120. Vaiva Štaraitė, psichologė
121. Giedrius Slaminskas, psichologas psichoterapeutas
122. Jelena Dementjeva-Tamošiūnė, psichologė, psichoterapeutė
123. Ina Valeckienė, psichologė
124. doc. dr. Rimantas Vosylis, psichologas

Nuorodos

- 1.King M., Semlyen J., Tai S.S. et al. A systematic review of mental disorder, suicide, and deliberate self-harm in lesbian, gay and bisexual people. *BMC Psychiatry*. 2008, 8: 70.
- 2.European Union Agency for Fundamental Rights. EU-LGBTI II: A long way to go for LGBTI equality. 2020. Luxemburg.
- 3.Erlangsen A., Drefahl S., Haas A., Bjorkenstam C., Nordentoft M., Andersson G. Suicide among persons who entered same-sex and opposite-sex marriage in Denmark and Sweden, 1989–2016: a binational, register-based cohort study. *Epidemiology & Community Health*. 2020, 74 (1): 78-83.
- 4.Boertien D., Vignoli D. Legalizing same-sex marriage matters for the subjective well-being of individuals in same-sex unions. *Demography*. 2019, 56: 2109-2121.
- 5.American Psychological Association reiterates support for same-sex marriage (apa.org)
- 6.APA Applauds Supreme Court Decision Supporting Same-Sex Marriage | psychiatry.org
- 7.Submission to Marriage Amendment (Same-Sex Marriage) Bill | APS (psychology.org.au)
- 8.Same-sex marriage and equality | The Psychologist (bps.org.uk)